

TEUCRIUM KARPASITICUM HADJIK. & HAND

(Τεύκριον το καρπασίτικον)
ένα νέο ενδημικό είδος της Κύπρου

● Του Γεώργιου Ν. Χατζηκυριάκου

Tον Οκτώβριο του 2003 εντόπισα κοντά στον αρχαιολογικό χώρο Κάστρος, που βρίσκεται στο ακρότατο σημείο της χερσονήσου της Καρπασίας, ένα άγνωστο φυτό, το οποίο, ύστερα από μελέτη, διαπιστώθηκε ότι είναι νέο είδος για την επιστήμη και ενδημικό της Κύπρου. Ανήκει στο γένος *Teucrium* (Τεύκριον) της οικογένειας *Labiatae* (Χειλανθή). Αμέσως άρχισε η διαδικασία περιγραφής και σε συνεργασία με τον Γερμανό βοτανικό Ralf Hand, του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας του Βερολίνου, τη δημοσιεύσαμε στο Γερμανικό περιοδικό *Willdenowia* 38 (2008: 111–125). Επειδή το νέο είδος απαντά στη χερσόνησο της Καρπασίας του έδωσα το επίθετο “καρπασίτικο”.

Είναι πολύκλαδος, αρωματικός ημίθαμος, ύψους μέχρι 20 εκατοστά, που πολλές φορές σχηματίζει θολωτά προσκεφάλια. Οι απλωτοί βλαστοί είναι πρασινωποί έως καστανοί και φέρουν πυκνές απλωτές ή πιεσμένες τρίχες. Τα φύλλα είναι τριχωτά, απλά, αντιστρόφως ωοειδή έως ρομβοειδή ή σχεδόν κυκλικά, κάποτε αντιστρόφως λογχοειδή, μήκους μέχρι 17 και πλάτους μέχρι 9 χιλιοστά. Τα ρόδινα έως πορφυρά άνθη σχηματίζουν ανθοφόρα κεφάλια, τα οποία στην αρχή είναι σφαιρικά, με τον καιρό όμως επιμηκύνονται και μετατρέπόμενα

σε κυλινδρικά ή σχεδόν κυλινδρικά, μήκους 10–55 x 10–13 χιλιοστά. Ανθίζει από τον Μάιο μέχρι τον Οκτώβριο (–Νοέμβριο).

Βιότοπος και οικολογία: Ο κυρίως πληθυσμός του φυτού βρίσκεται μεταξύ της μονής του Αποστόλου Ανδρέα και του αρχαιολογικού χώρου Κάστρος, ωστόσο μικρότερες ομάδες εντοπίζονται και δυτικότερα μέχρι το Ριζοκάρπασο. Απαντά σε μικρά ξέφωτα, σε πετρώδεις θέσεις, σε χαμηλούς αμμόλοφους και σε θαμνώνες σχινιάς και αόρατου, σε υψόμετρο από το επίπεδο της θάλασσας μέχρι 240 μέτρα.

Απειλές και μέτρα διατήρησης: Οι κύριες απειλές είναι: οι δασικές πυρκαγιές, οι δασικές εργασίες, οι εκχερσώσεις, η κατασκευή δρόμων και το ποδοπάτημα. Η διατήρησή του στηρίζεται εν μέρει στο Δασικό Νόμο, ο οποίος προστατεύει τα δάση της περιοχής εξάπλωσης. Επίσης βρίσκεται σε προτεινόμενη περιοχή του δικτύου Φύση 2000 (Natura 2000). ■

Βιβλιογραφία

Hadjikyriakou G. & Hand R. 2008. Notes on Teucrium sect. Polium (Lamiaceae) in Cyprus. – Willdenowia 38: 111–125.

Meikle R.D. 1985. Flora of Cyprus, vol. 2. – Kew: The Bentham-Moxon Trust, Royal Botanic Gardens.

Χατζηκυριάκου Γ.Ν. 2007. Αρωματικά και Αρτυματικά Φυτά στην Κύπρο από την Αρχαιότητα μέχρι Σήμερα: 248. – Λευκωσία: Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπεζής Κύπρου.